

Elgjakt ved vindkraftverk

Barbara Zimmermann, Håkan Sand, Cecilie Dyngeland, Signe Lund, Camilla Wikenros

Barbara Zimmermann, Camilla Wikenros, Ane Eriksen, Håkan Sand, Petter Wabakken, Cecilia Di Bernardi, Cecilie Dyngeland, Erling Maartmann, Kristoffer Nordli, Erik Berg, Philip Helleberg, Trym Eirik Jakobsen, Signe Lund & Cecilia Miltz

Vilt i vind

- Pilotstudier om vindkraftutbyggingens påvirkninger på elg, ulv, jerv og elgjegere

Oppdragsrapport nr. 12 - 2023

Rapport fra GRENSEVILT 2

<https://brage.inn.no/inn-xmlui/handle/11250/3057245>

Interreg
Sverige-Norge

Europeiska regionala utvecklingsfonden

EUROPEISKA UNIONEN

Høgskolen
i Innlandet

TRYSIL KOMMUNE
-støttetaket foran

Våler
kommune

ÅSNES KOMMUNE

Länsstyrelsen
Värmland

LÄNSSTYRELSEN
DALARNAS LÄN

Oversikt

1) Hvordan opplever elgjegere vindkraftutbygging?

- Jaktutøvelse
- Jaktopplevelse
- Elgens atferd

2) Vises en effekt av vindkraftutbygging i jaktstatistikken?

3) Endrer elgen områdebruken under/etter utbygging?

Spørreundersøkelse av elgjegere

Norge

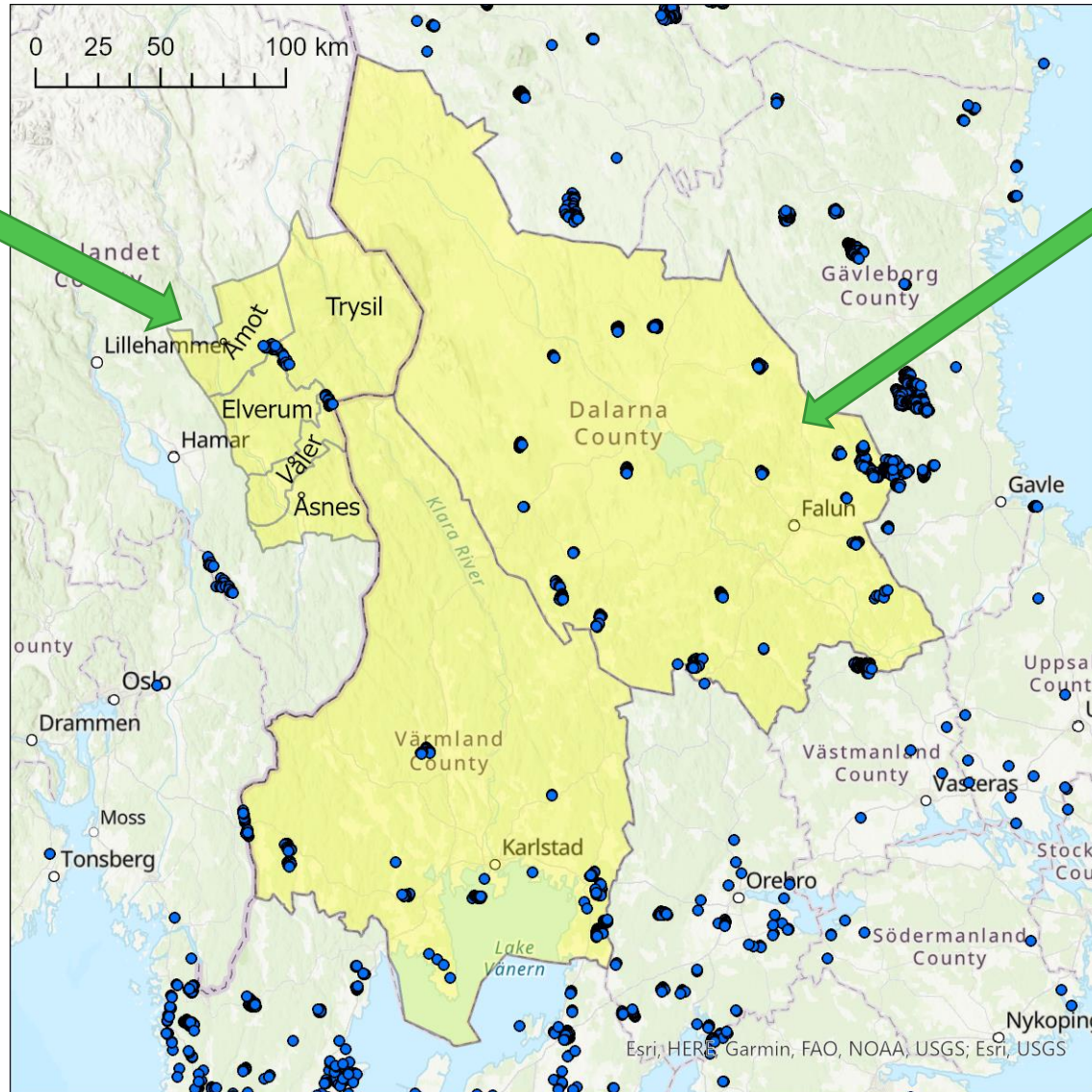
4624 jegere registrert
i jegerregisteret som
bosatt i 5
Hedmarkskommuner

514 svar (11%)

386 elgjegere

Sverige

1190 jaktmedlemmer
hos Sveaskog og
Kopparfors skogar i
Dalarna og Värmland

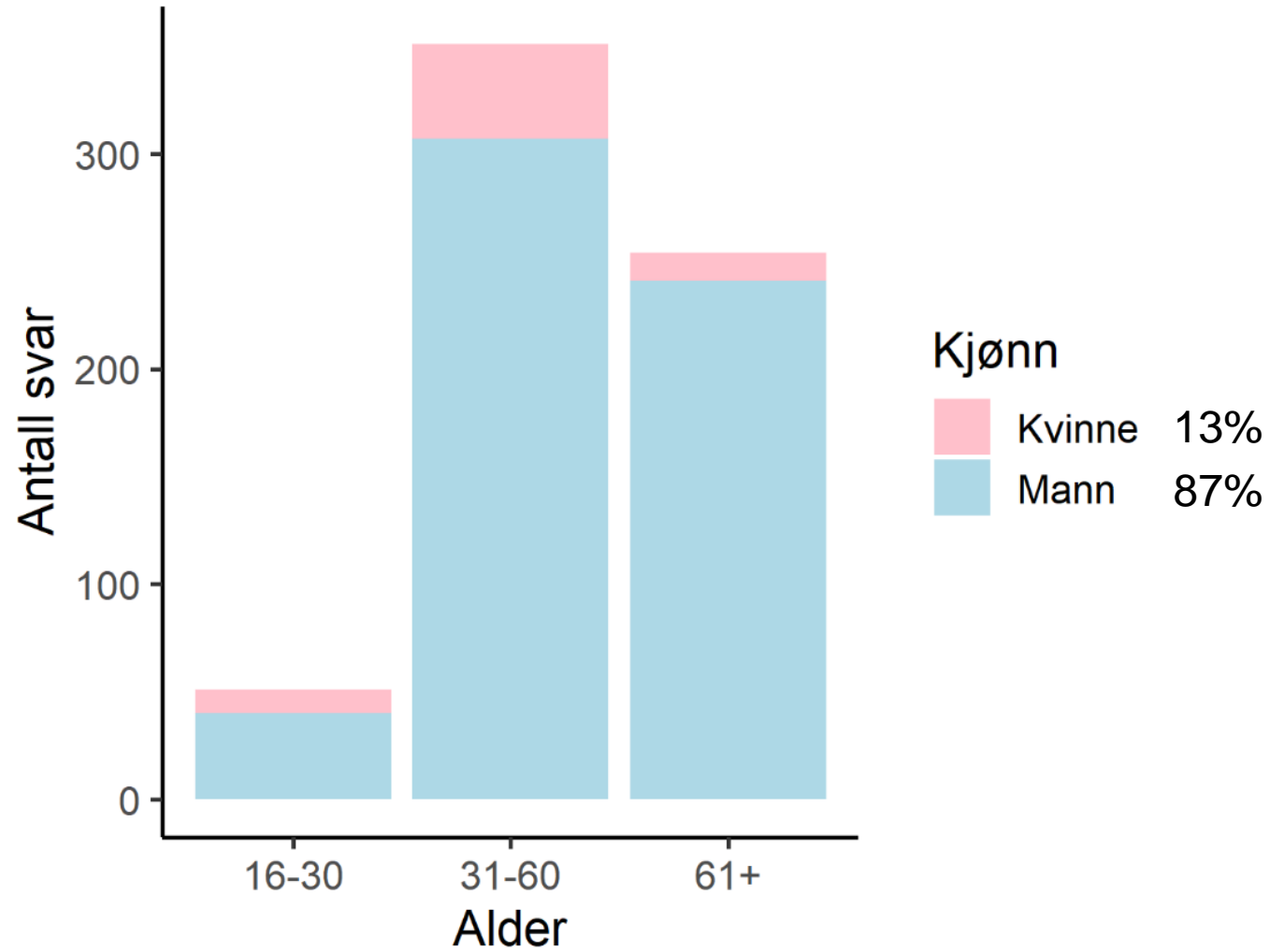
142 svar (12%)

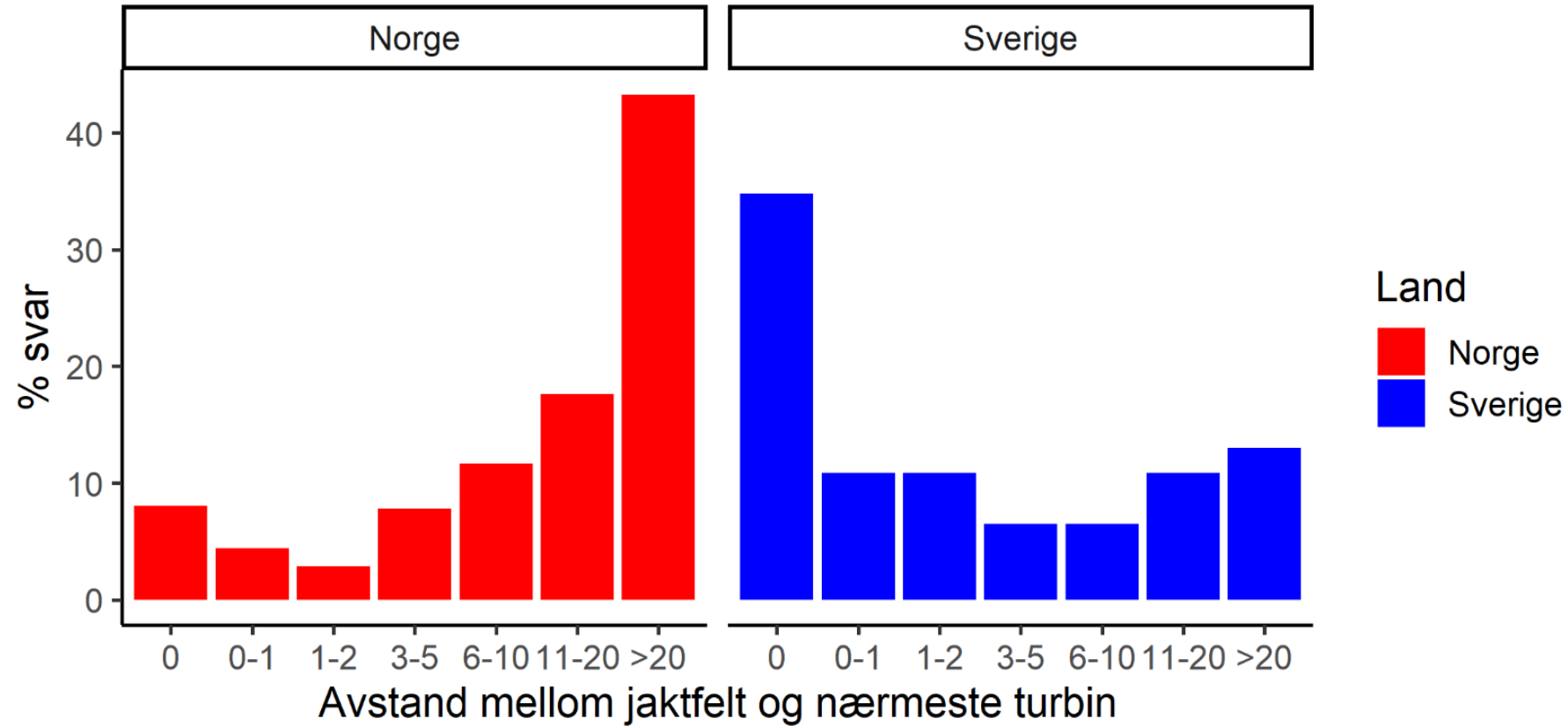
138 älgjägare

Hvem svarte?

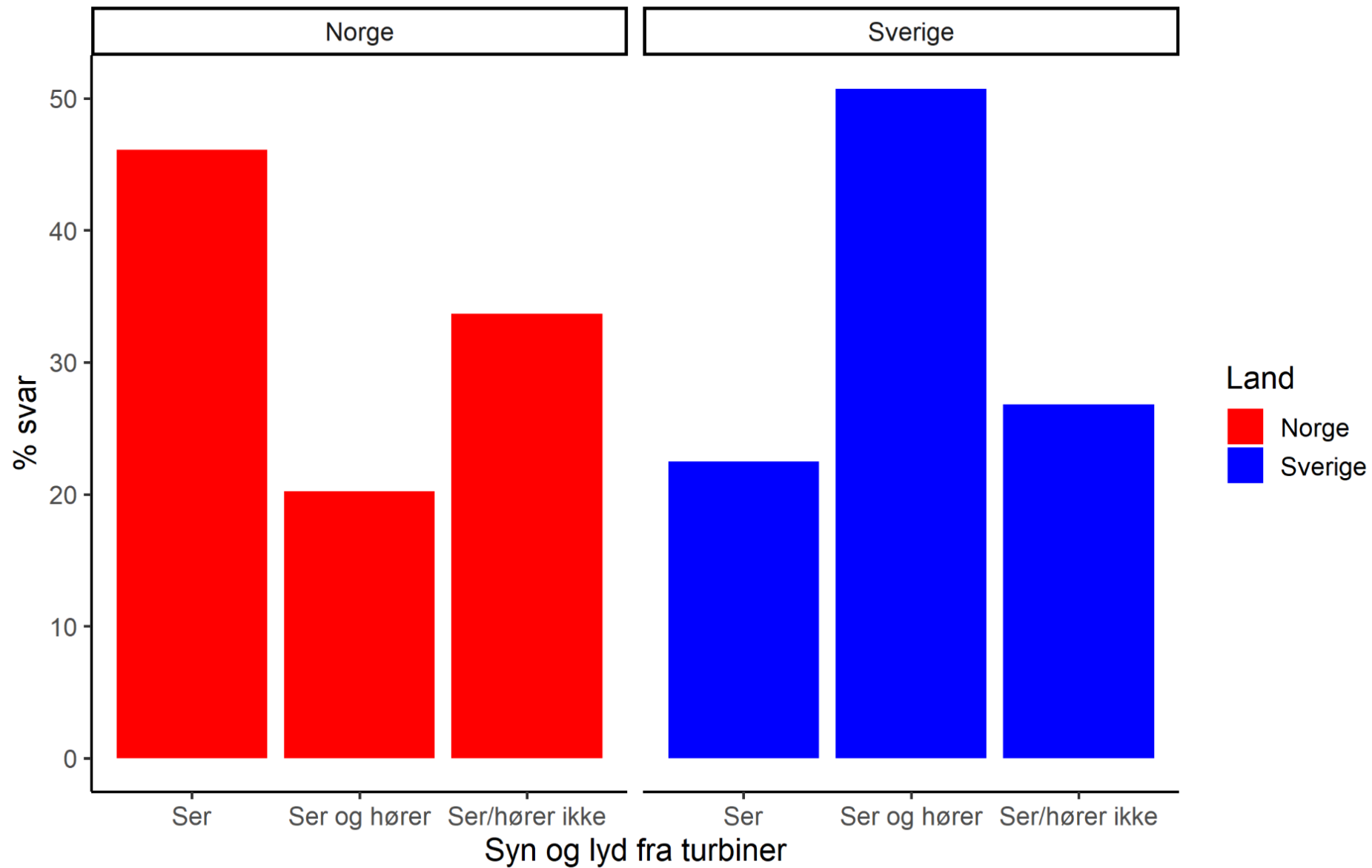

Hvor er de nærmeste turbinene i forhold til ditt jaktfelt?

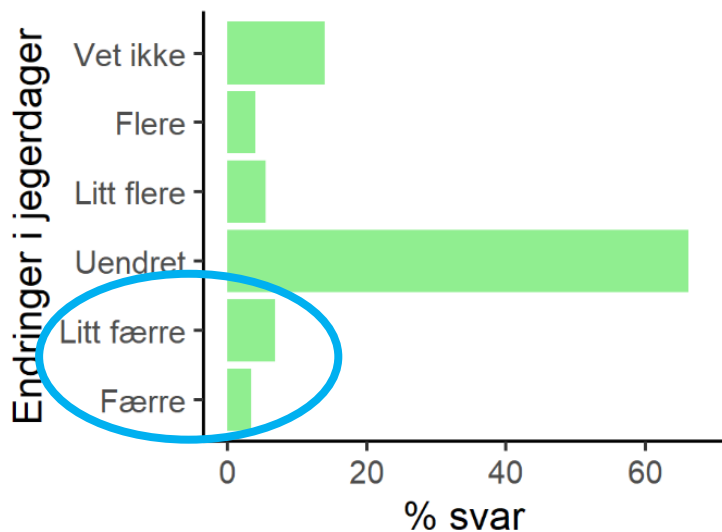
15% har turbiner på jaktfeltet
14% har veier
8% har kraftgater

Kan du se / høre turbinene fra ditt jaktfelt?

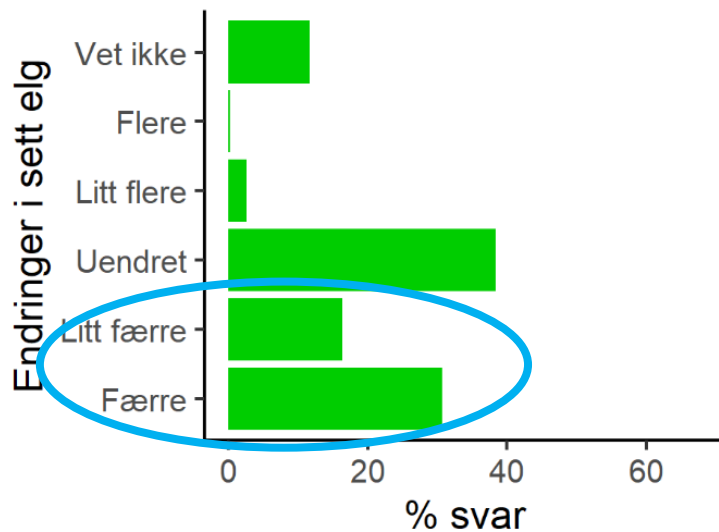
Har utøvelsen av jakten endret seg etter utbygging av vindkraft?

1. Antall jegerdager

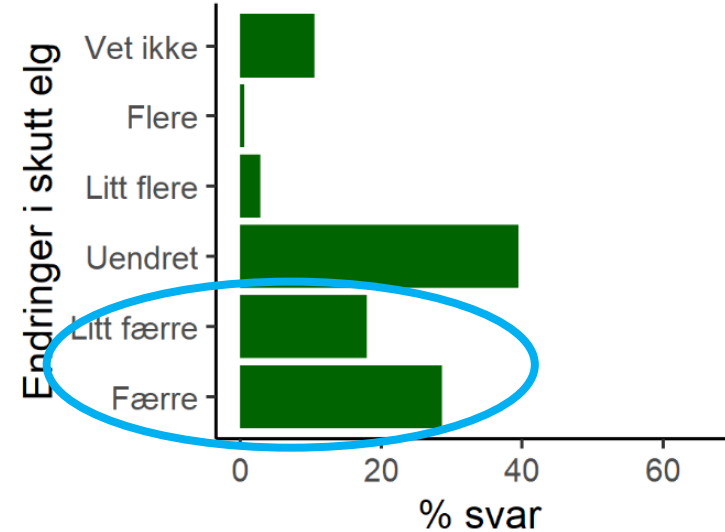
Begrunnelse:
46% pga vindkraft

2. Antall sett elg

Begrunnelse:
20% pga vindkraft

3. Antall skutt elg

Begrunnelse:
19% pga vindkraft

24% oppgir at endringene skjedde i byggefasen

79 jegere hadde turbiner på jaktfelt:
Har du endret hvor du jakter?

JA: 52%

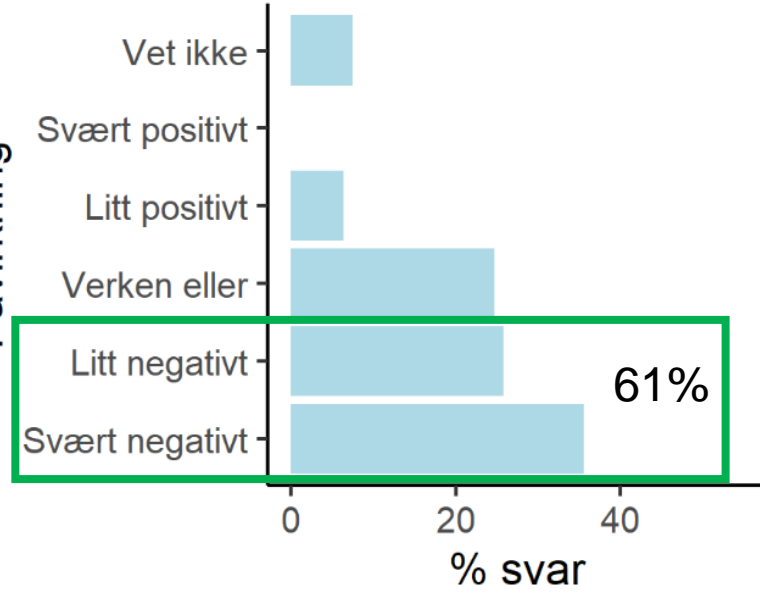
Hvorfor?

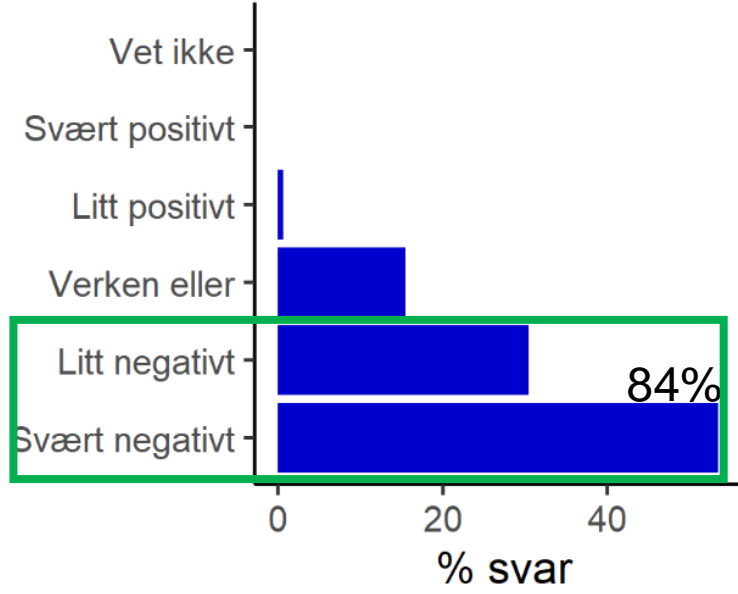
Turbinene	83%
Iskast fra turbinene	54%
Veger	46%
Kraftgate	20%

Påvirkninger på jaktutøvelsen – svært negativt til svært positivt

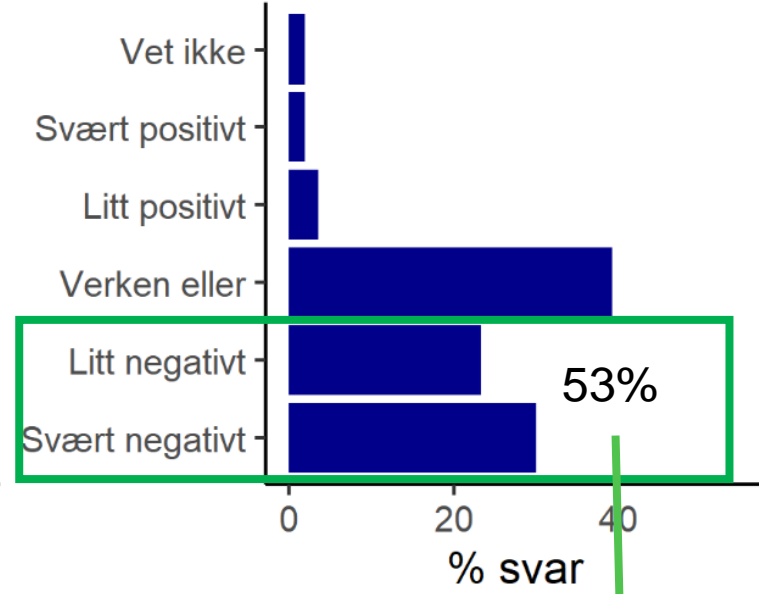
1. Fragmentering (n=97)

2. Lyd fra turbinene (n=148)

3. Synet av turbinene (n=357)

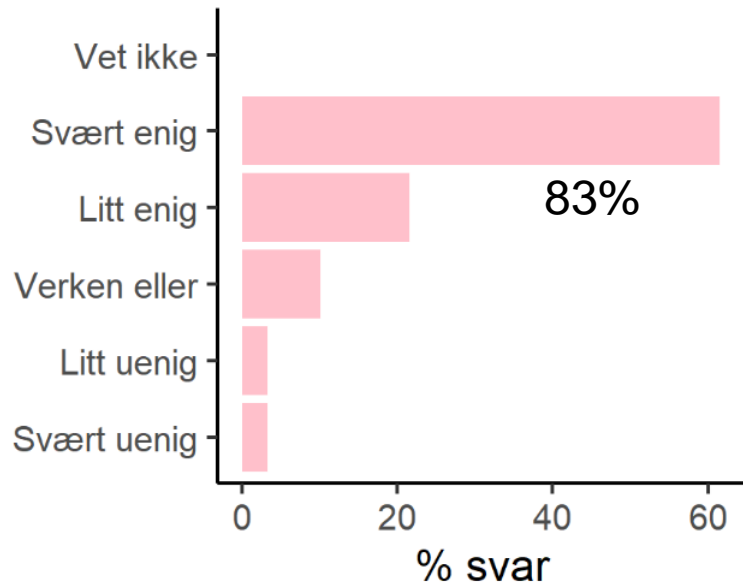

Turbiner < 1km fra jaktfelt: 69%

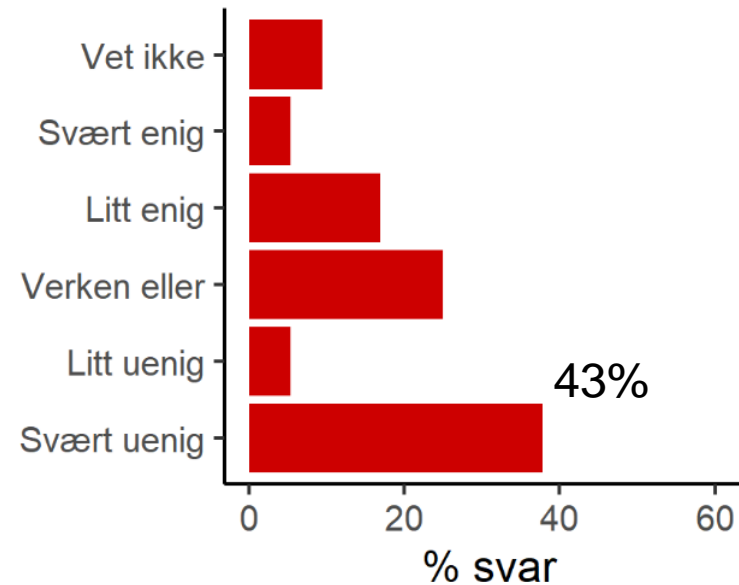

Jaktopplevelsen: lyd

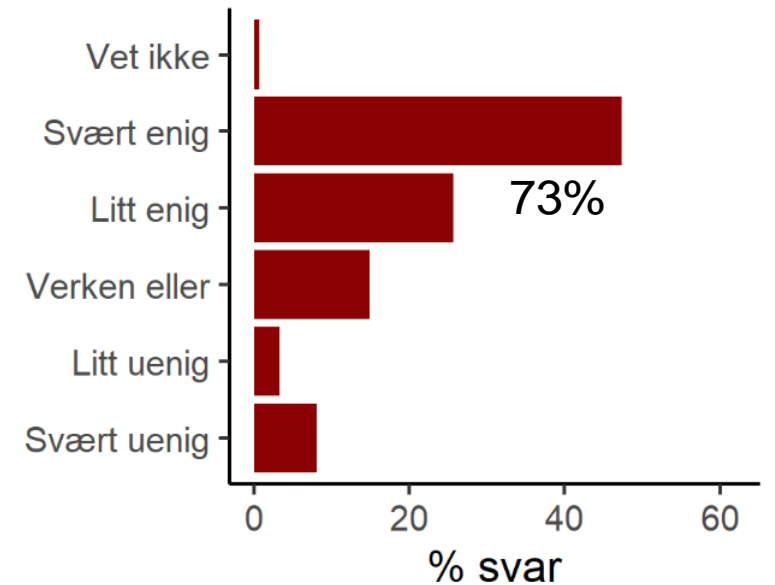
«Lyden fra vindturbinene er forstyrrende for min jaktopplevelse»

«Lyden fra vindturbinene kamuflerer mine egne lyder»

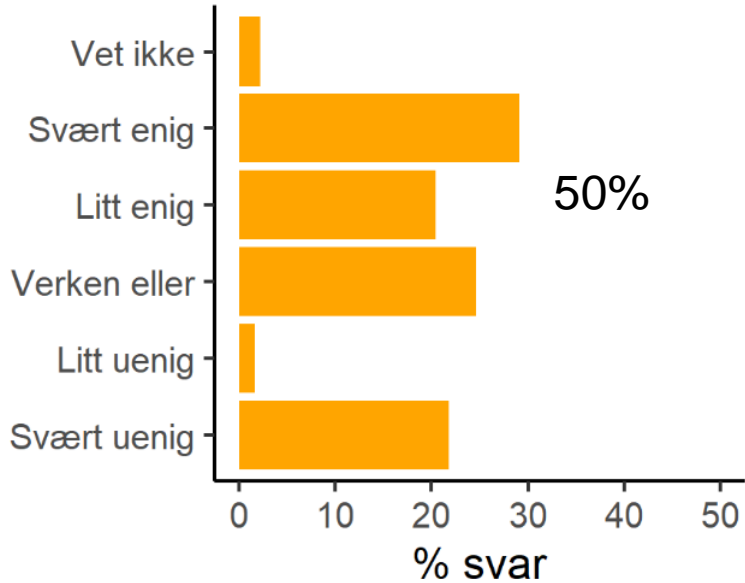

«Lyden fra vindturbinene gjør det vanskeligere å høre elgen og/eller hunden»

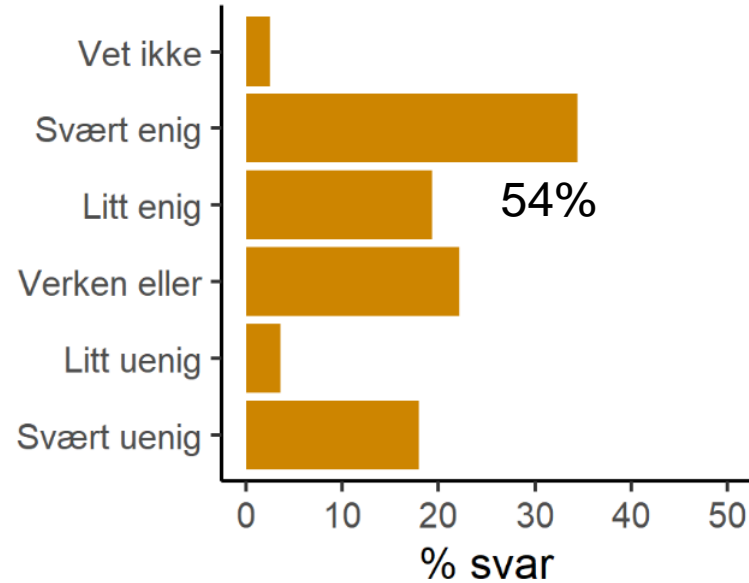

Jaktopplevelsen: syn

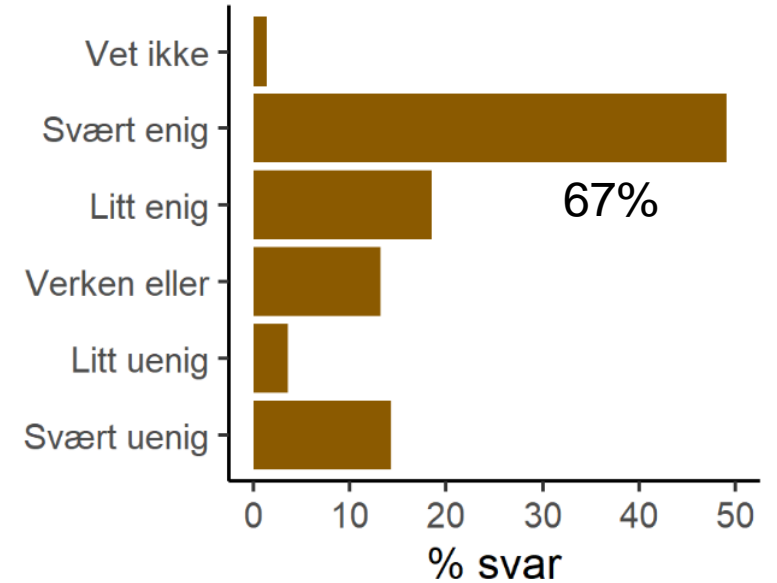
«Synet av turbinene er forstyrrende når jeg er på post»

«Synet av turbinene svekker min jaktopplevelse»

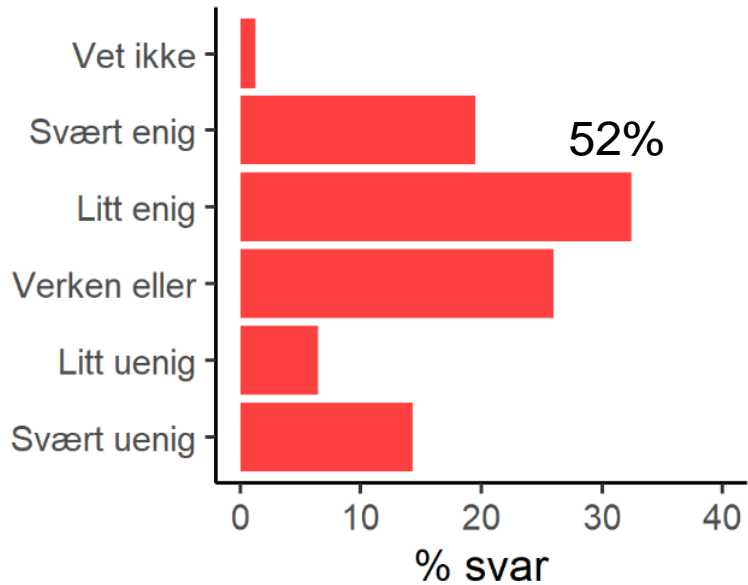

«Synet av turbinene svekker min naturopplevelse»

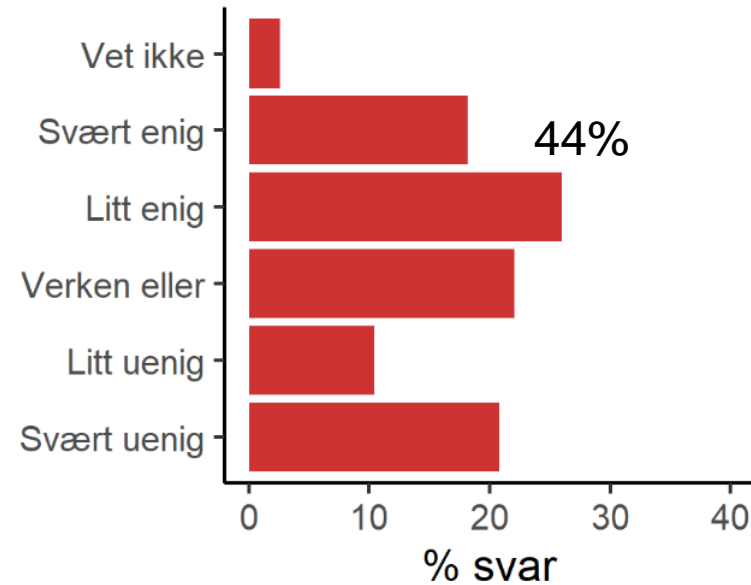

Utsagn om ny/utbedret vegnett

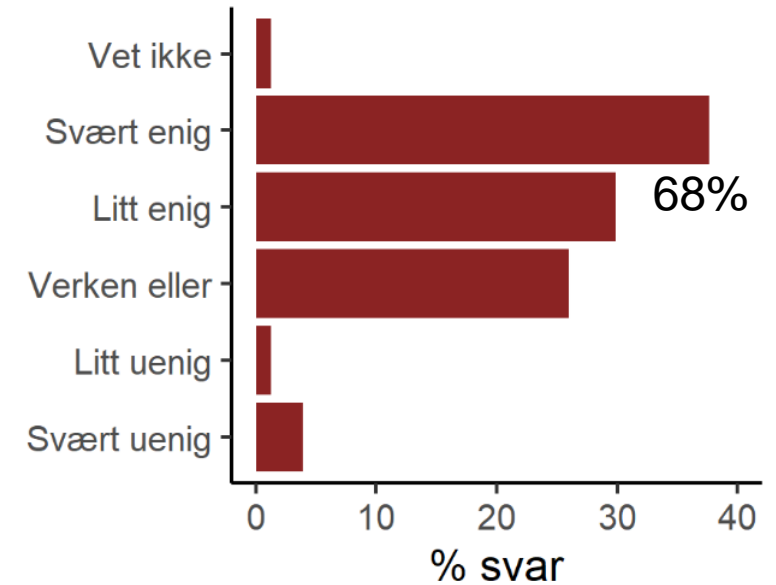
«Utbygging av veinett gjør det lettere for jegerne å bruke hele jaktområdet»

«Vegnettet skaper flere poster der jegerne kan sitte og mulig felle elg»

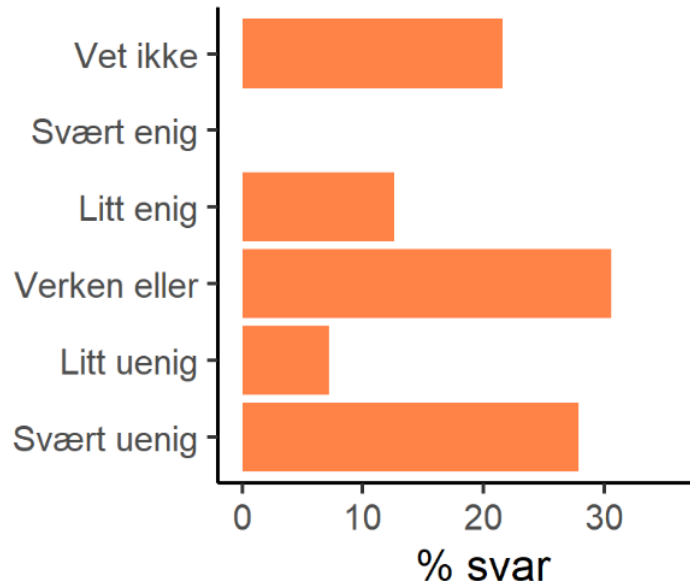

«Vegnettet skaper økt forstyrrelse av min jakt grunnet trafikk av folk som ikke jakter»

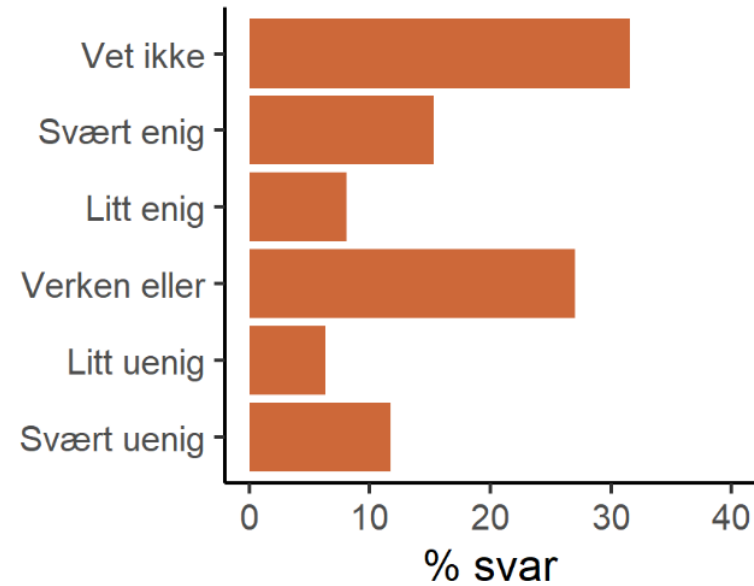

Utsagn om elgens atferd

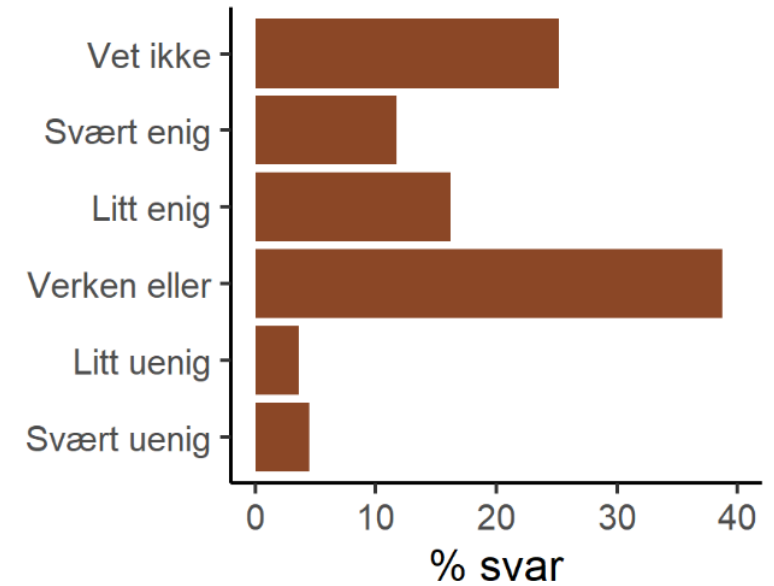
«Økt tilgang til mat etter utbygging av vegnett/kraftgater har trukket elgen nærmere vindkraftverket»

«Rotorbladene skremmer elgen slik at de unngår å oppholde seg i nærheten av turbinene»

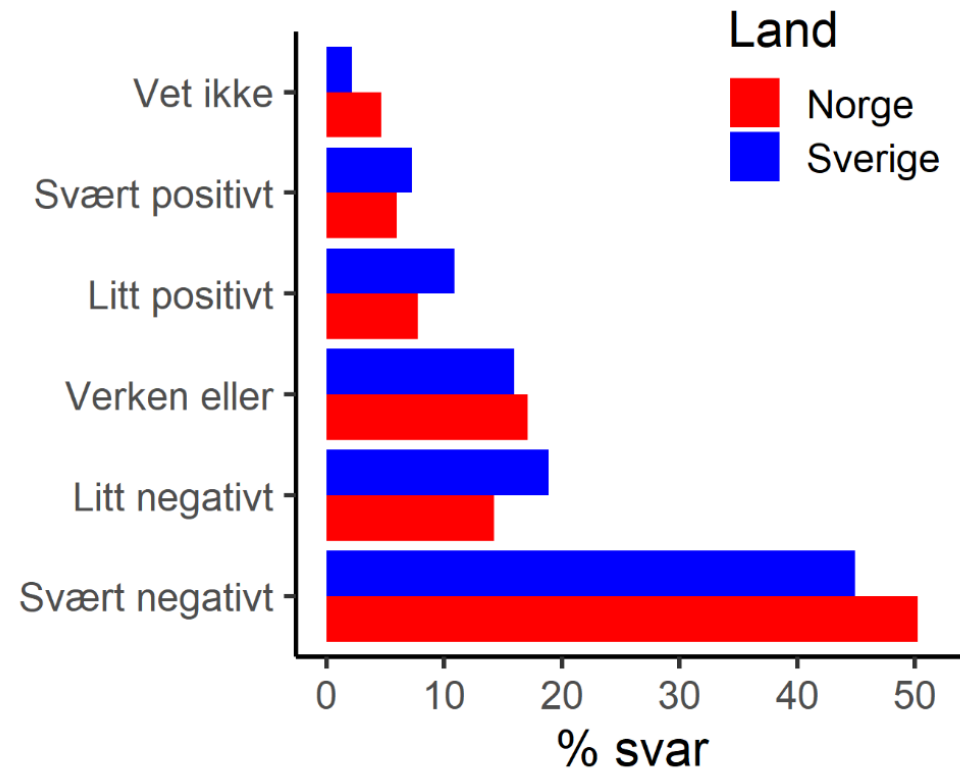
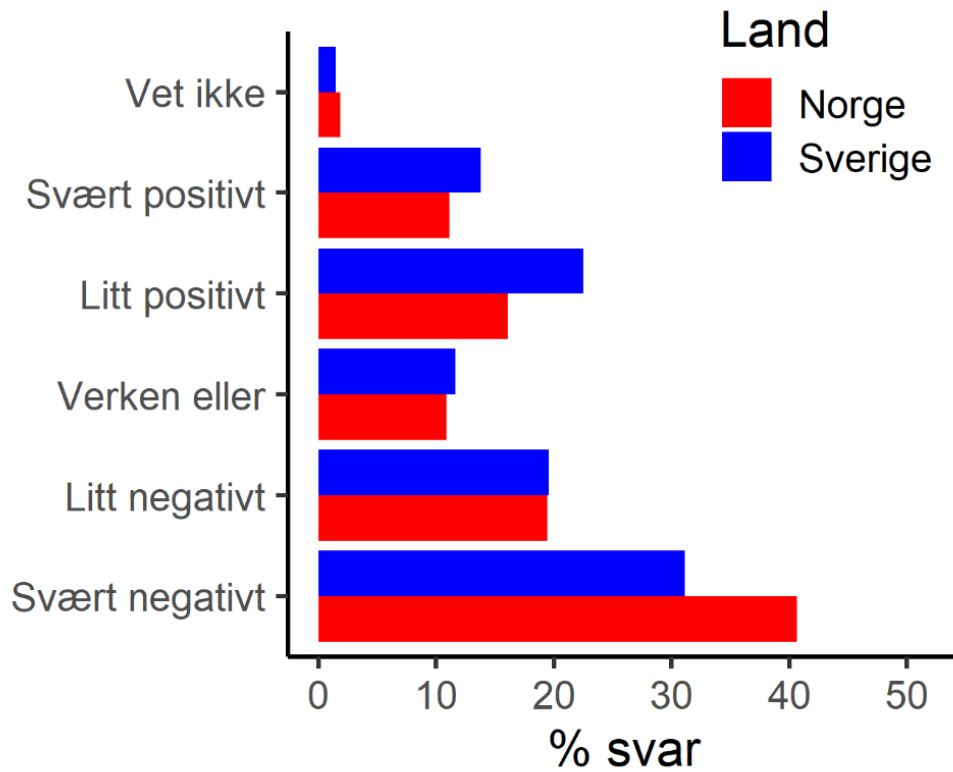
«Elgen har forandret adferd ytterligere etter vindkraftutbygging»

Holdninger til vindkraft

Hva synes du generelt om vindkraftutbygging på land i Norge/Sverige?

«Hva synes du om vindkraftutbygging i nærheten av ditt jaktområde?»

NIMBY = Not in my backyard

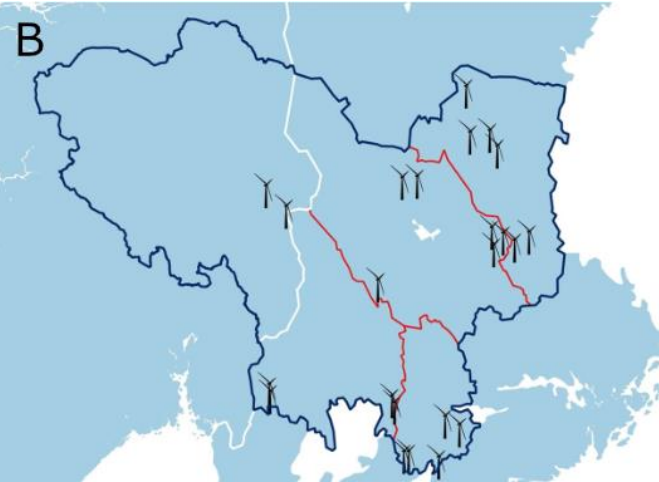
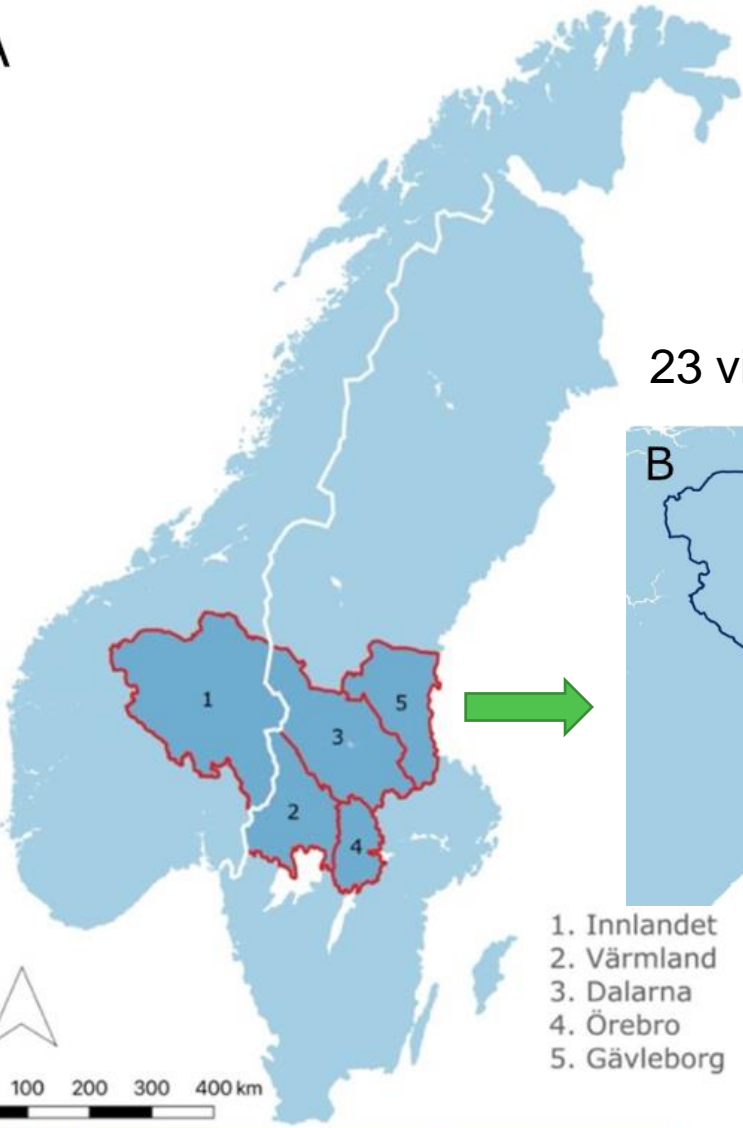
Sammendrag spørreundersøkelse

1. Før-etter utbygging: jegerdager stabilt, flere oppgir nedgang i sett og skutt -> 20% skylder på vindkraft
2. Endring i hvordan de bruker jaktfeltet
3. Negativ for jaktutøvelsen; lyd > fragmentering > syn
4. Lyd forstyrrer jaktopplevelsen
5. Syn forstyrrer naturopplevelsen
6. Veinettet letter jakta, men flere folk på veiene er forstyrrende
7. Usikkerhet rundt hvordan elgen påvirkes
8. Norske elgjegere mindre positive til vindkraft enn svenske
9. NIMBY

Jaktstatistikk

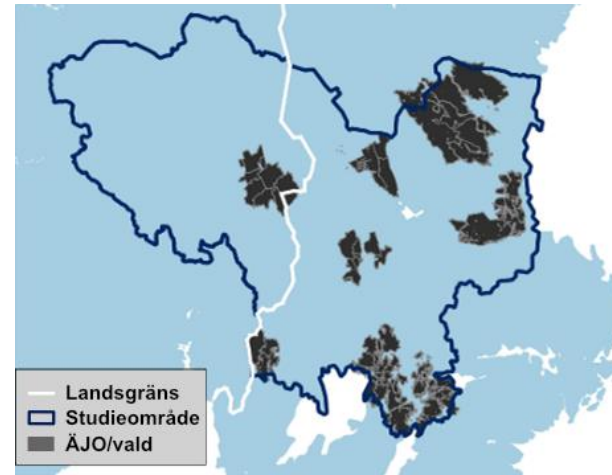
A

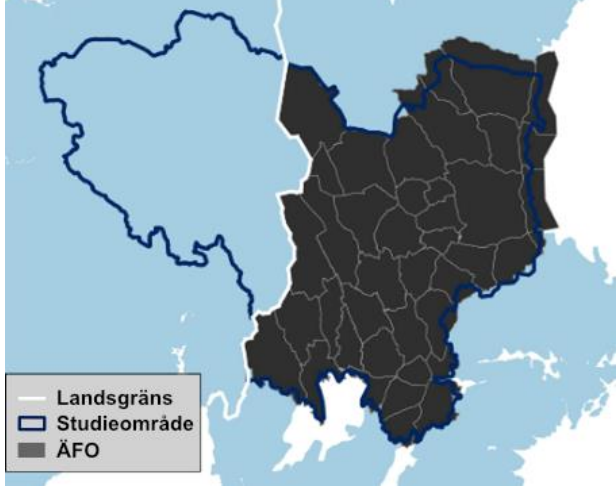
Älgförvaltningsområder ÄFO

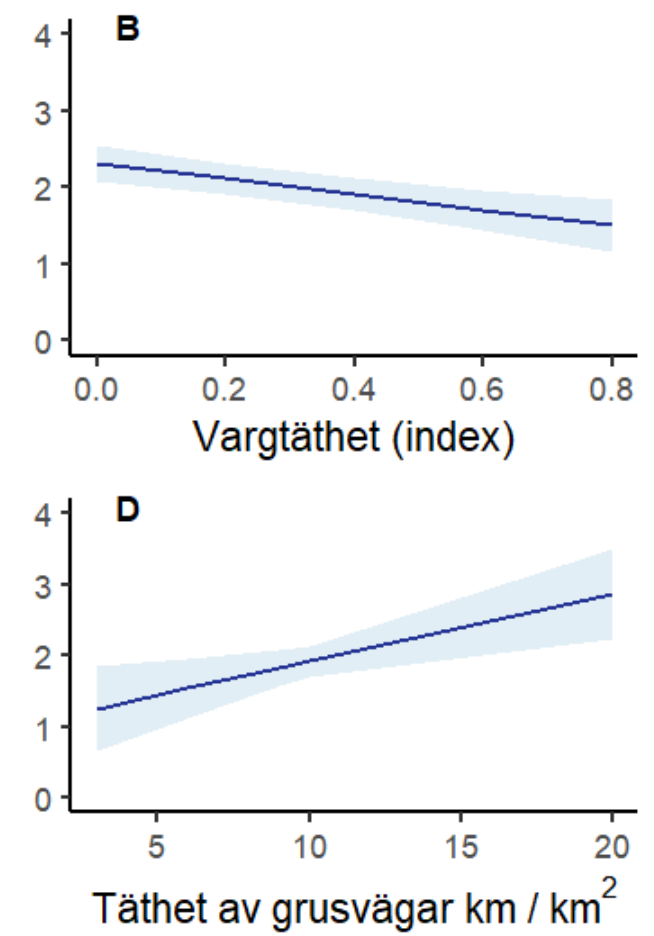
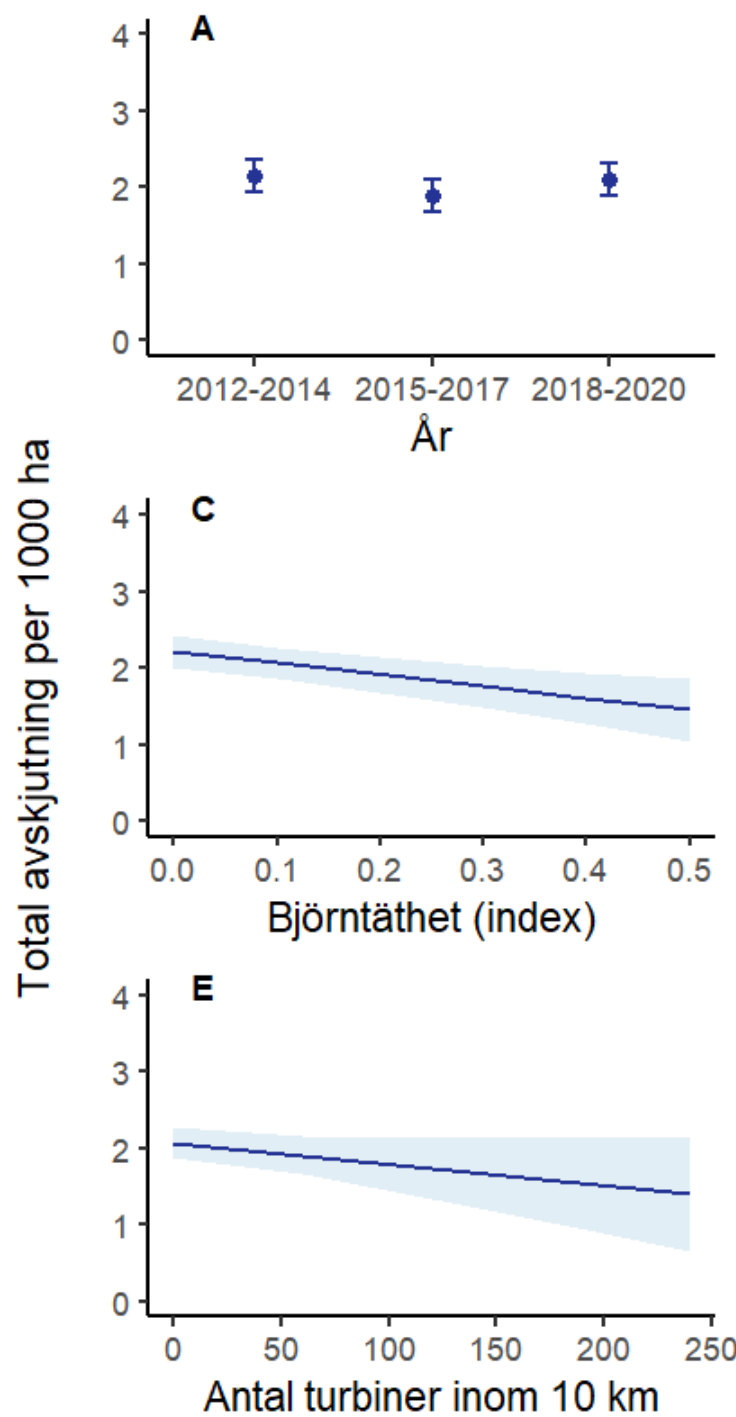
Vald/Älgjaktområder ÄJO

Älgförvaltningsområden ÄFO

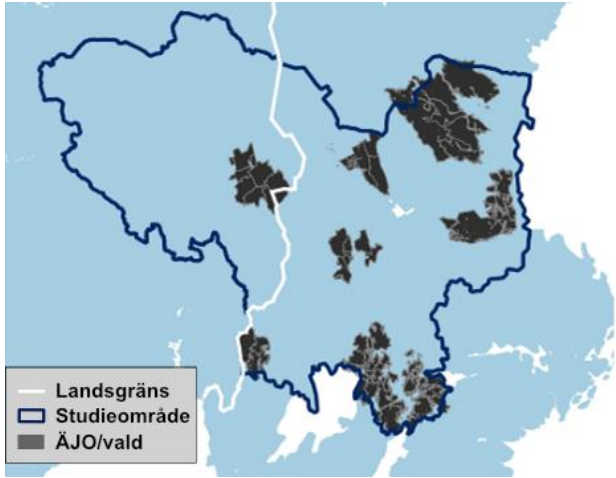
49 ÄFO, 9 år

Velig svak sammenheng med vindkraft!

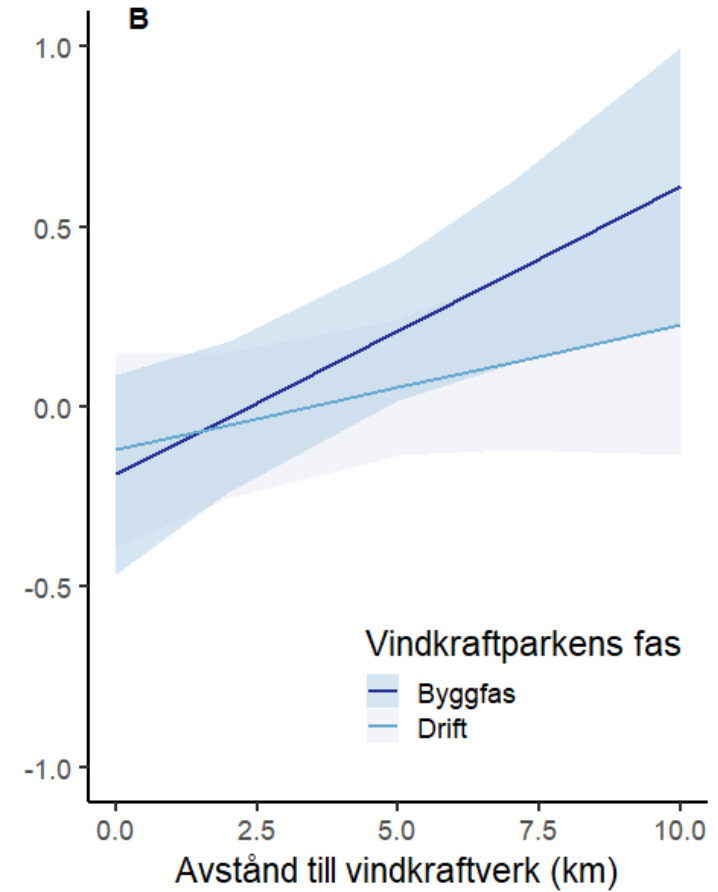
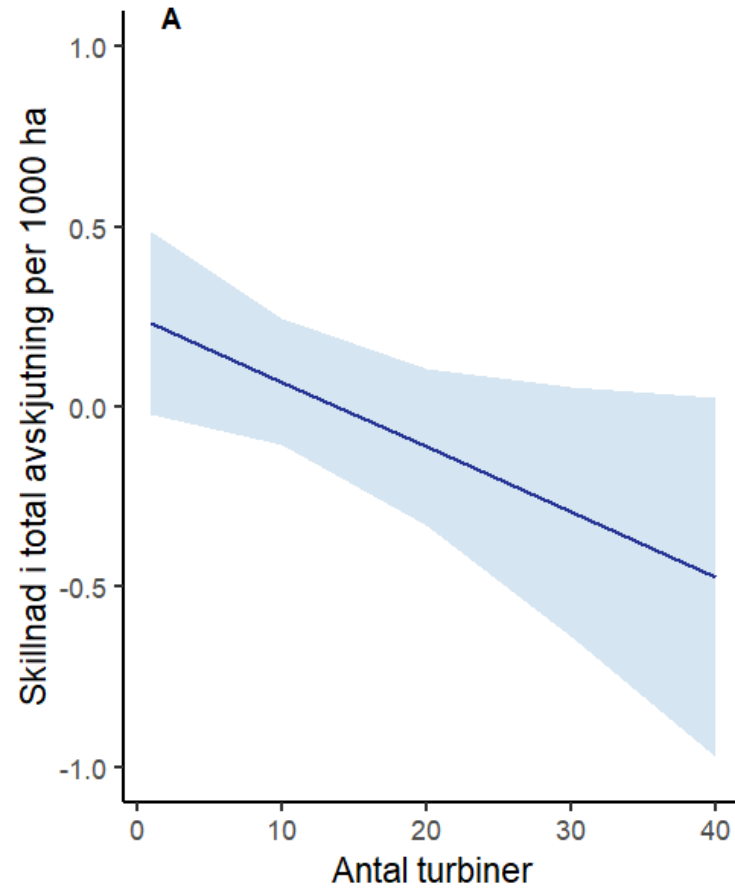

Vald/Älgjaktområden ÄJO

66 ÄJO/vald, 9 år

Differanse i avskytningstetthet mellan ÄFO och ÄJO/vald

Sammenheng vindkraft - jaktstatistikk

Negativ sammenheng mellom fellingstall og vindkraft sterkest på lokalt nivå (ÄJO/vald) og i byggefasen.

Hvorfor negativ sammenheng?

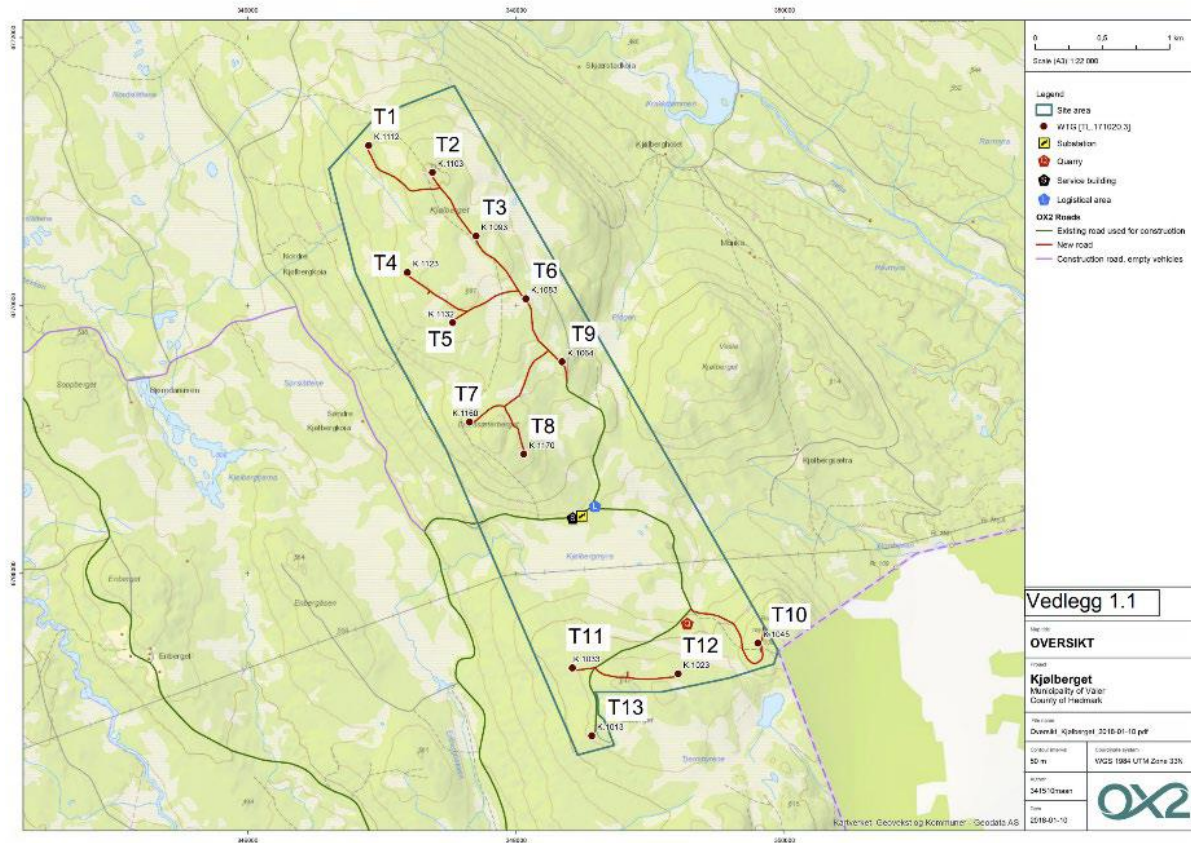
1. Lavere elgtetthet
 - Elgene unngår områder med turbiner/byggeplass
2. Lavere avskyting
 - Turbinene/utbygging forstyrrer jaktutøving
3. Turbiner bygges på høydedrag
 - lavere produktivitet
 - mindre elg

Erlend Furuhojde

Elgens områdebruk ved Kjølberget vindkraftverk

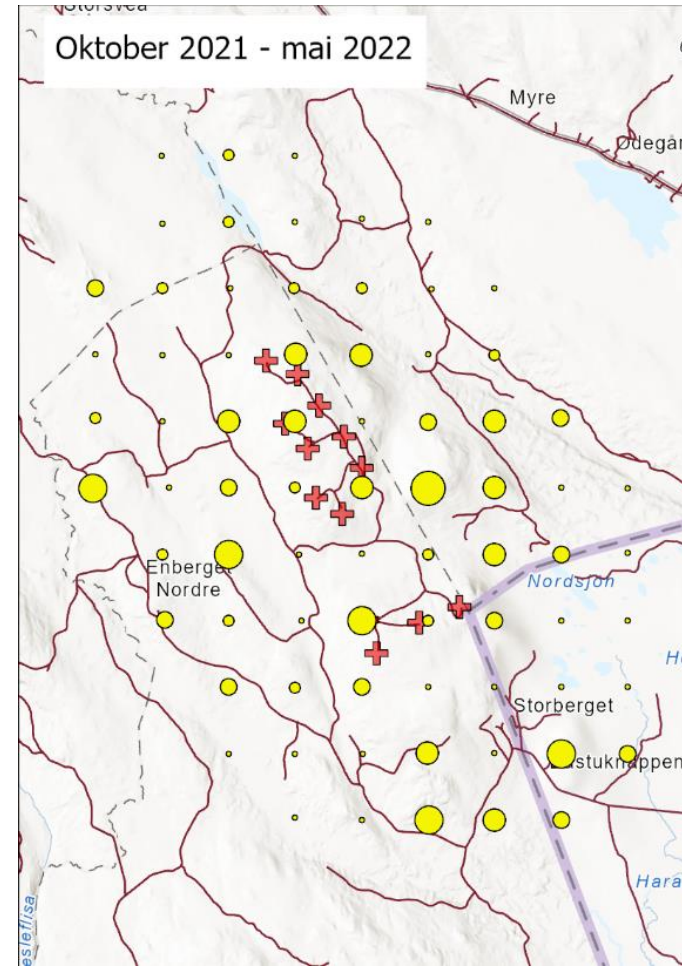
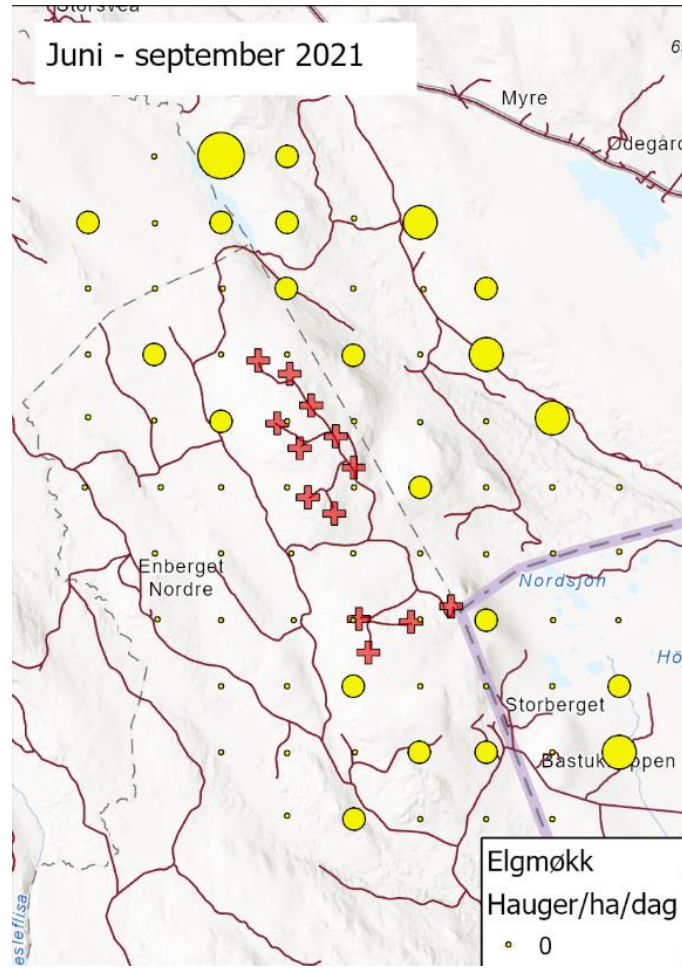
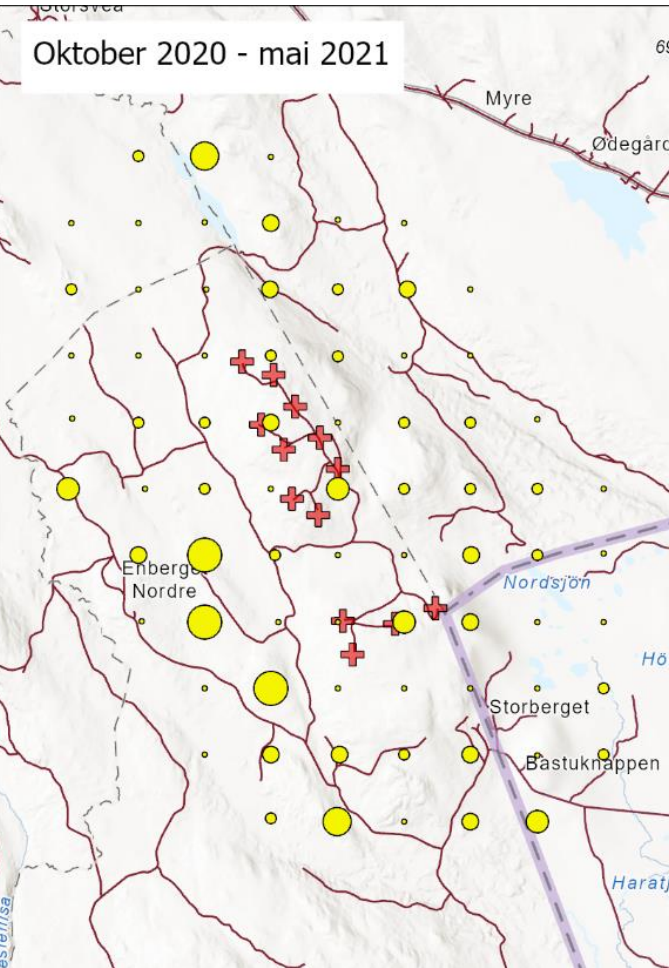

- Møkketelling
- 2 GPS-merkede elgkyr

ALERT: Pilotstudie!!!

Hva forklarer variasjonen i møkkfordelingen?

Myr ↓

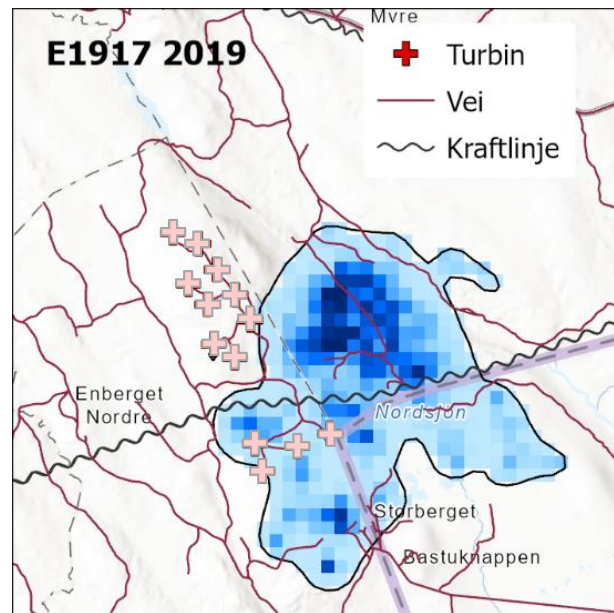
Nærhet til turbiner ↓

Myr ↓

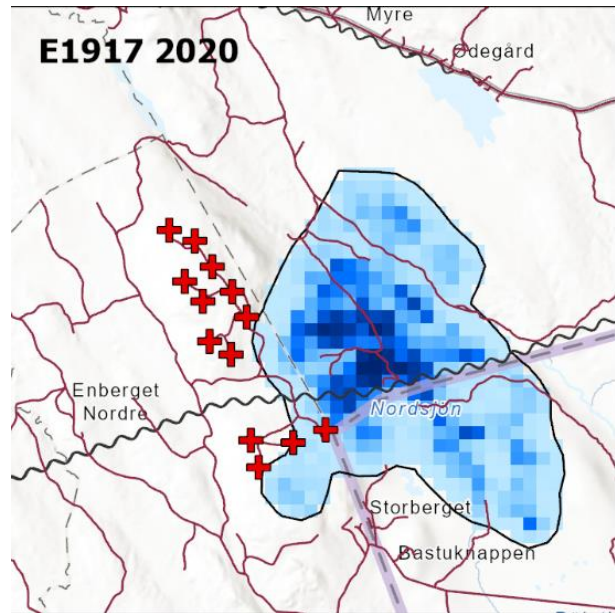
Mest byggeaktivitet

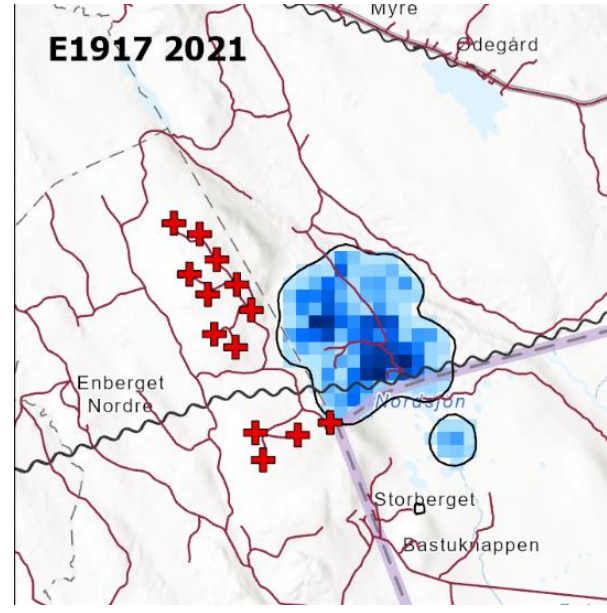
Elg E1917

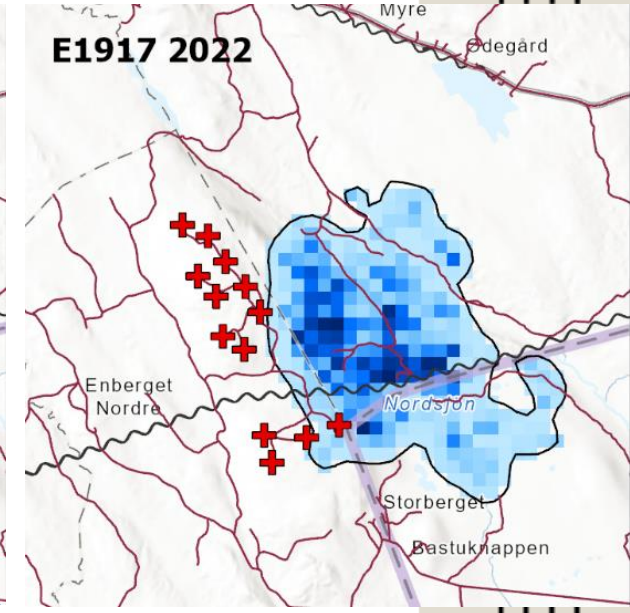
Første anleggsarbeid

10 turbiner settes opp

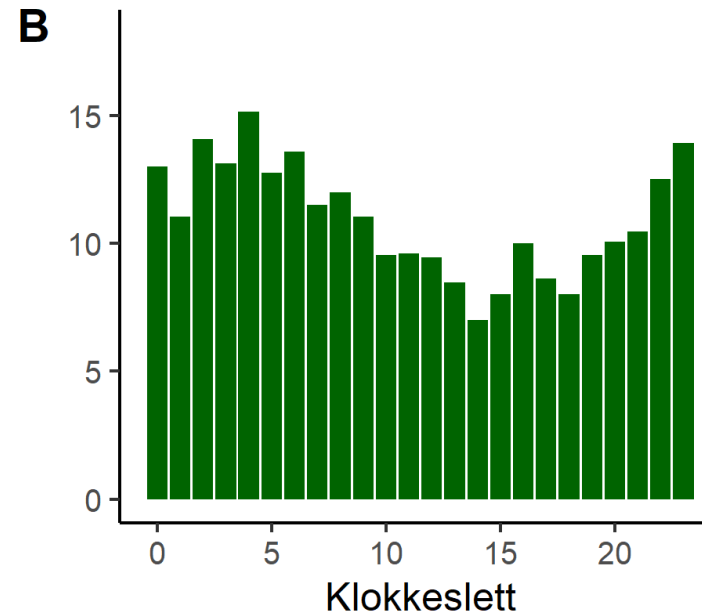
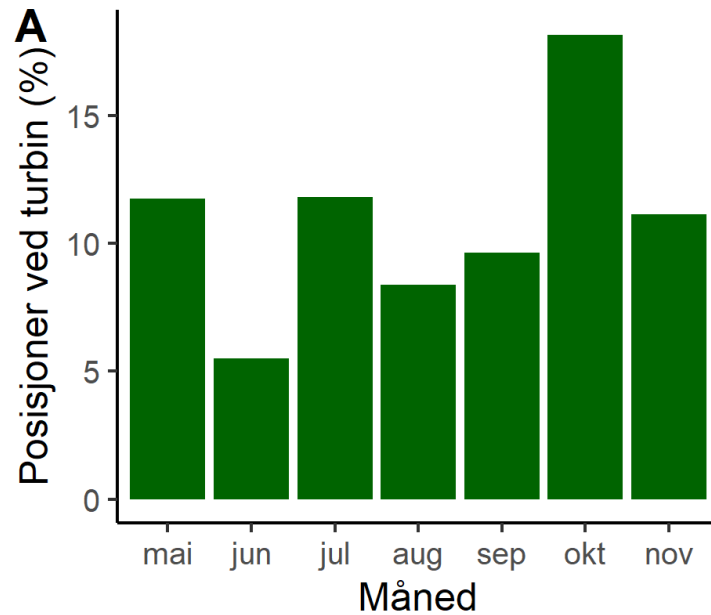
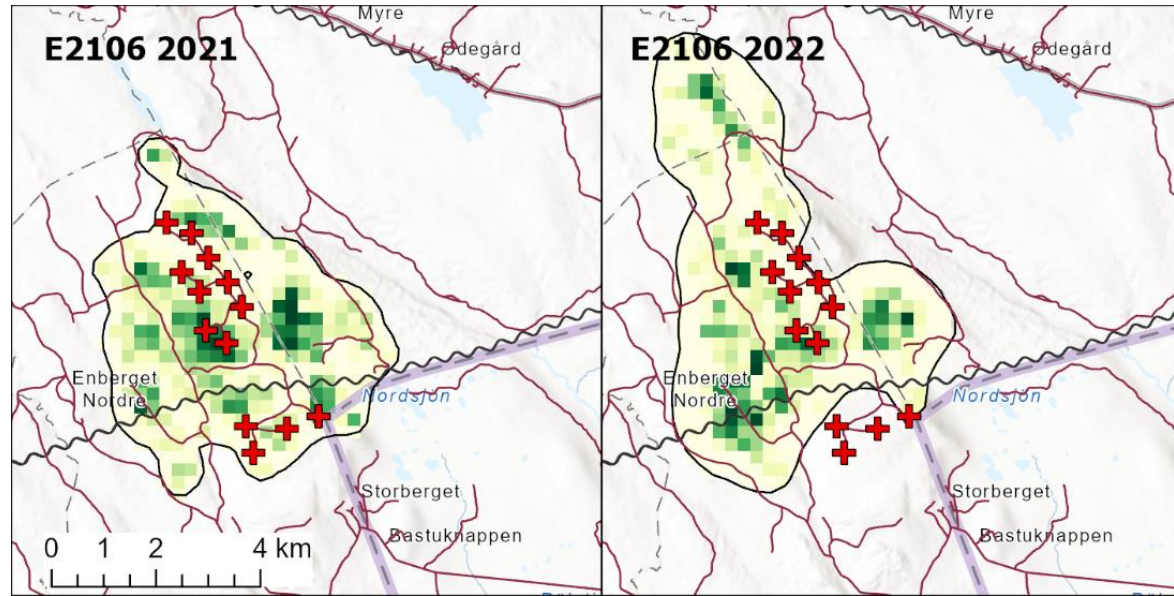

De siste turbinene settes opp, mer anleggsarbeid

Drift

Turboelg E2106

Hva har vi lært?

Negativ påvirkning på elgjegernes jaktutøving og jaktopplevelse

Mindre avskyting nær vindkraftverk

Mer forskning på elgens respons på vindkraftutbygging!

Spørsmål?